

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Cornelii Iansenii Episcopi Iprensis Avgvstinvs

In Qvo Genuina sententia profundissimi Doctoris de Auxilio gratiæ medicinalis Christi Salvatoris, & de prædestinatione hominum & Angelorum proponitur, ac dilucidè ostenditur

Jansenius, Cornelius

Lovanii, 1640

22. Ostenditur eadem natura gratiæ medicinalis Christi, septimo ex orationibus Ecclesiae, quibus ipsa voluntatis determinatio à Deo poscitur.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13704

CAPVT XXII

Ostenditur eadem natura gratiæ medicinalis Christi septimò ex orationibus Ecclesiæ, quibus ipsa voluntatis determinatio à Deo postcitur.

SEPTIMO genuinam gratiæ medicinalis naturam in eo sitam esse non quod sit gratia sine qua non, sed qua, hoc est, non sine qua non possumus bene operari, vel possumus si velimus, sed qua determinatè volumus & operamur, perspicuè constat ex orationibus quotidianis, quas Ecclesia fundit ad Deum. Nam quemadmodum ex eis colligimus inuictè, gratiam illam non esse habitualem, sed actuaalem Spiritus sancti motionem, ita ex ipsdem rectissime conficimus, esse non quamlibet actuaalem, sed illam tantum qua Deus ipsum velle & operari operatur in nobis, seu, ut expressius dicam, qua Deus ipsam determinationem voluntatis ad volendum & operandum inspirat nobis & operatur in nobis. Quod duobus modis perspicuè ostendi potest. Primò ex eo quod Ecclesia penè in omnibus suis orationibus petit ipsum velle & agere. Inspiciantur enim preces ejus, ubique audies, *Fiat voluntas tua; Da nobis intellectum ut discam mandata tua, & ei conformiter Evangelista, Aperuit eis sensum, ut intelligerent Scripturas. Vitam dirigantur via mea. Averte oculos meos ne videant vanitatem. Gressus meos dirige secundum eloquium tuum. Non dometur mei omnis iniquitas. Et ne nos inducas in tentationem.* Hinc petimus ut infideles credant, ut fideles piè, justè, continenter vivant, ut superent tentationes, & hujusmodi, in quibus semper hoc petitur, ut velint & faciant bonum, ut non faciant malum, juxta illud Apostoli quod uniuersa complectitur: *Oramus ad Deum ut nihil mali faciatis, sed ut vos quod bonum est faciatis.* Cujusmodi orationibus pro omni genere bonorum operum epistola Apostolica referta sunt, & Ecclesia Christi sub inuicti sacrificii oblatione quotidie resonat. Iam autem perspicuum est, neminem posse velle quicquam aut facere, hoc est, neque credere, neque sperare, neque diligere, neque sobriè, justè, piè, continenter vivere, neque tentationem impugnantem superare, vel aliud quicquam bonum facere, nisi hic & nunc voluntas ejus ad hoc determinetur. Quamdiu enim non determinatur hic & nunc, tamdiu non vult, & consequenter tamdiu non credit, non sperat, non diligit. Quisquis ergo petit à Deo ut aliquis velit, ut credat, ut diligit, ut aliud quicquam boni operetur, hoc ipsum directè petit, ut ad illa voluntas ejus hic & nunc determinetur. Ipsa igitur determinatio voluntatis etiam hic & nunc ad volendum & operandum, est propriè dictum diuinæ gratiæ donum, utpote non solum, sine qua non fiat, sed qua fiat ut

A voluntas determinetur. Quod duobus ex capitibus manifestum est. Primò ex eo, quod sola causa sine qua non, nunquam est illa qua fit actio. Nam illa in sua ratione abstractit ab agendo actualiter, & solum necessaria est si agatur. Ex quo fit ut quisquis petit ut velit, seu ut voluntas ejus ad volendum hic & nunc determinetur, amplius petat, quam ut sibi detur gratia, sine qua non potest determinari: sed illam postcitur, qua re ipsa & acti fiat ut ad volendum determinetur. Secundò ex eo, quod Ecclesia & quislibet humilis fidelis ejus, non cessat ab oratione, quantumcumque gratis potentialibus & sine quibus non potest velle vel agere instructus sit, quamdiu se sentit id ipsum nondum velle & agere. Quamdiu enim illud ei deest, institutio Christi & Scripturarum, quibus ipsas voluntates & actiones à Deo postcitur docemur, plenissimè locum habent, neque quisquam nisi superbiæ spiritu seductus eo amentia prorumperet, ut quamdiu non vult atque agit, se sibi ad volendum agendumque sufficere posse sentiret, nec opus esse illa dona precibus à Deo postulare. Quod signum apertissimum est, gratiam Christi quæ fidelium precibus imploratur, esse illam (post omnes habituales & potentiales gratias & sine quibus non possumus agere) postremam gratiam, qua ipse postremus nutus voluntatis, hoc est, determinatio & inclinatio voluntatis ad consentiendum, volendum, agendumque donatur, quæque omnes gratiæ præcedentes qualecumque, siue lex, siue doctrina, siue reuelatio, siue habitualis, siue sufficiens, siue alia qualiscumque sine qua non potest agere, ad opus rapiuntur & applicantur, juxta illas à Spiritu sancto inspiratas postulationes: *Inclina cor meum in testimonia tua & non in auaritia. Inclinet corda nostra ad se ut ambulent in uniuersis vijs eius, & custodiamus mandata eius.* Et juxta illam profundissimam Augustini definitionem: *Opus est gratia, quam qui accipiunt doctrina salutari Scripturarum sanctarum, cessauerunt inimici, sunt amici: non opus eiusdem doctrine, quam qui audiunt & legunt sine gratia, peiores eius efficiuntur inimici.* Et illam ibidem: *Non ergo gratiam dicamus esse doctrinam, sed agnoscamus gratiam qua facit prodesse doctrinam: qua gratia si desit videmus etiam obesse doctrinam: nimirum qua per illam solam fit, ut doctrina præceptorum Dei, non audiendo sed obediendo, neque lectione sed dilectione teneatur.* Nam illa gratia quæ facit prodesse doctrinam, est sola illa postrema gratia quæ voluntatis nutus re ipsa & acti ad consentiendum, volendum, agendum, determinatur: quæ si desit, nunquam doctrina audita pro-

Psalms. 138.

3. Reg. 8.

Epist. 107. ad Vitalem.

Ibidem.

Ibidem.

proderit, sed reum prævaricationis efficiet.

Nam ut alibi profundissime de illa postrema & vera & genuina Christi gratia prægnantissimè: *Hæc gratia qua occultè humanis cordibus divinè largitate tribuitur, à nullo duro corde respuitur. Ideo quippe tribuitur ut cordis duritia primitiis auferatur.* Hoc est, ideo tribuitur, ut hoc ipsum auferat quod impedit ne ex nolente fiat volens, ipsam videlicet indeterminationem ejus ad volendum, qua quoad non tollitur, tandem cordis duritia non auferatur, nec ad volendum determinabitur, hæc doctrina præcepti proderit, nec voluntas hominis consentiet, aut volet, aut operabitur. Hoc ipsum ergo quod se voluntas hic & nunc determinat, est præcipuum & propriè dictum divinæ gratiæ donum, quod si non detur, nunquam in æternum voluntas bonum volet, quia sine illo dono quod duritia cordis auferatur, velle non potest. Si enim sine illo se ad volendum inclinare & se determinare potest, frustra præcibus poscitur: *Cur enim oratur ut accipiat si ab homine est ut habeatur? Nam quid stultius quam orare ut faciat, quod in potestate habeas?*

Secundo, ipsam determinationem voluntatis hic & nunc ad volendum & operandum, fidelium præcibus posci, ex Dei præceptis patet. Omnia quippe præcepta quæ nobis ad agenda bona præstituta sunt, non aliud à nobis petunt, quam ut voluntatem nostram ad volendum determinemus: & è contrario, omnia quæ malum vetant, hoc vetant ne voluntatem nostram ad malum determinemus. Nam quid est aliud, Crede Deo, dilige Deum, fac bonum, quam determina voluntatem ad credendum, diligendum, & faciendum bonum? Et quid est aliud, Noli vinci à malo, nisi voluntas tua non determinetur ut cedas malo? *Nam cui dicitur Noli vinci, inquit Augustinus, arbirium sine dubio voluntatis eius convenitur. Velle enim & nolle propriè voluntatis est. Nec velle aut nolle potest nisi voluntas ad volendum nolentem*

dumque hic & nunc determinetur.

Cum igitur ista perspicua certaque sint, jam æquè certum est, hoc ipsum totum, quod homini à Deo præcipitur in illis, quibus impletur, esse divinæ gratiæ donum. Docet hoc Augustinus locupletissimè multis in locis. Vnus aut alter in re aperta sufficit. Nam hæc istud de omnibus præceptis Dei generale pronuntiatum: *In eis libris confessionum mearum certè dixi Deo nostro & sæpè dixi, Da quod aubes, & iube quod vis. Quid verò nobis primitiis & maxime Deus iubet, nisi ut credamus in Deum? Et hoc ergo ipse dat, si bene illi dictum est, Da quod aubes. Quid verò etiam in ipso credendi actu, & in alio quocumque qui præcipitur, iubetur maxime voluntati, quam ut hic & nunc, cum præceptum obligat, ad volendum aut nolendum se determinet? Et hoc ergo ipse dat, hoc est, ipsam igitur determinationem voluntatis Deus tribuit voluntati, si rectè dicitur, Da quod iubes. Rectè hoc autem dici, fides Catholica nos negare non sinit, juxta quam in Concilio Araucano definitur: *Nulla facit homo bona, qua non Deus præstet ut faciat homo.* Et Augustinus confidenter dicit: *Nihil in Scripturis sanctis homini à Domino datur, quod non inveniatur vel dari ab eius bonitate, vel posci propter adiutorium gratiæ demonstrandum.* Si quod iubetur à Deo, poscitur à Deo, ergo datur à Deo. Nam ut alibi Augustinus de perseverantia in bono, quod in omni quod à Deo poscitur locum habet: *Cur perseverantia ista poscitur à Deo, si non datur à Deo? An & ista irrisoria petitio est, cum ab eo poscitur, quod scitur ipsum non dare, sed ipso non donante esse in hominis potestate?* Si ergo in primis & ante omnia in omnibus præceptis poscitur, ut voluntas nostra ad volendum agendumque determinetur, hoc ipso quo poscimus ut velimus & agamus, profectò ipsam voluntatis nostræ determinationem, per gratiam nobis dari, manifestum est.*

C A P V T X X I I I

Ostenditur octavo ex eo quod post lapsum nihil omninò boni in homine, vel ab homine esse potest, nisi donetur à Deo, etiam ipsa suæ voluntatis bonæ determinatio: nec in ullo laudari nisi in solo Deo.

Q UOD sine octavo ex alio capite perspicuè constare potest. Docet enim Augustinus frequenter, id quod sine aperta impietate negari nequit, postquam humana natura in peccati infirmitatem præcipitata est, jam nihil omninò in homine boni esse posse, nec nutum quidem voluntatis, aut studium, aut conatum, nisi homini detur: non solum illud facere posse si velit, sed nisi ei hoc ipsum quicquid boni ab ipso vel in ipso sit gratiâ

largiente donetur. Ex quo necesse est confiteri, ipsam voluntatis determinationem, qua hic & nunc voluntas ad consentiendum, volendum, conandum, agendumque se determinat, ab ipsa gratia debere conferri. Hoc enim est potissimum quod in omnibus bonis operibus eminet, & sine quo nec opus ipsum in rerum natura existere, nec bonum esse aut vocari potest. Hoc ergo totum nunc à gratia Dei debere donari ac fieri plurimis in locis Augustinus docet. Nam inde illud generale

Lib. de præ-
cip. sancti
cap. 8.

Lib. de nat.
& grat. c. 16.
Ibid. cap. 18.

Lib. de grat.
& lib. arb.
cap. 3.